

Novoroční projev prezidenta republiky

1.1.2024 - Petr Pavel | Správa Pražského hradu

Vážení spoluobčané, je mi velkou ctí, že se na vás mohu poprvé obrátit s novoročním projevem.

Nový rok jsem vždy vnímal jako den plný očekávání, že časy, které máme před sebou, budou lepší a radostnější než ty, které necháváme za sebou. Tak to vnímám i dnes a přeji vám, aby následující rok takový opravdu byl. Abyste ho prožili ve zdraví a s pocitem naplnění. Aby to pro vás byl rok šťastný a úspěšný.

Nemohu začít jinak než u toho, co nás postihlo před 11 dny. Mysleli jsme, že taková tragédie se u nás nestane a snad ani stát nemůže. Mysleli jsme, že žijeme v naprostém bezpečí a že to, co se děje ve světě, se nás netýká.

Nesmyslná ztráta tolika, ve většině případů mladých životů v nás vyvolala obrovský smutek, lítost, ale i niterný vztek. Přestože v nás tyto pocity zůstanou dlouho, jako společnost musíme především překonat strach. Nemůžeme si nechat vzít radost ze života a naději v lepší časy. Přeji si, aby svíčky a květiny na pietních místech znamenaly také společnou vůli, že nás krutost a násilí nezastraší. Že si připomeneme osobní hrdinství všech, kteří se zlu dokázali postavit a že naše země vyjde z té hrůzy silnější a jednotnější. Už jen kvůli těm, kteří rukou zla zemřeli.

Viník této tragédie je jeden i když jistě najdeme okolnosti, které jí mohly napomoci. Nehledejme další viníky, na které bychom mohli ukázat prstem. Není možné zajistit přítomnost policistů na všech veřejných místech. Stejně tak nebude nikdy dost kontrol a regulací k eliminaci všech nebezpečí. Musíme analyzovat, co se stalo a proč se to stalo. Můžeme zlepšit zákony, kontroly a opatření, ale nemůžeme se kvůli strachu vzdávat svobody.

Pojďme společně usilovat o větší bezpečí naší rodiny, ulice, obce i celé země. Tím, že budeme přemýšlet nejen sami za sebe, ale i v kontextu komunit, ve kterých žijeme. Nepřehlížejme agresivní chování, a to ani na sociálních sítích, zastáňme se slabších, neignorujme problémy v našem okolí. Budme připraveni na krizové situace, ale nenechme se paralyzovat strachem. Minulý rok nesmí být definovaný jen prosincovými tragickými událostmi. Rád bych se proto ohlédl i za dalším děním.

Dovolte, abych se nejdříve zastavil u domácí politiky. Poprvé v historii tvoří českou vládu pět stran. V minulosti jsme přitom mnohokrát zažili, že i koalice výrazně méně početné byly zdrojem neustálých rozepří, které jim braly sílu přinášet dobrá politická řešení. Rozepří, které podráždily důvěru lidí ve veřejné instituce a demokratické procesy. A přesto, že nalézat shodu v pěti je jistě složité, jsme již dva roky takových svárů ze strany vlády ušetřeni. Za to jsem rád. Stejně tak oceňuji nepopulární snahu vlády řešit zadlužení země. A to i přesto, že zvolené cesty jsou občas krivolaké, poznamenané vyvažováním požadavků v pětikoalici a nemusí se nám líbit.

Úkolem opozice není pomáhat vládě a dělat jí život jednodušší. Smyslem opozice je kritika kabinetu a představování alternativních řešení. Tento úkol jí vláda ulehčuje tím, že se jí nedaří vysvětlovat svá opatření a reformní kroky. Nedaří se jí přesvědčovat občany a tím je získat na svou stranu. Některé nepopulární a nepříjemné změny jsou ale nezbytné, pokud se máme z potíží dostat.

Co mě netěší, je vulgarizace politické diskuse. Neshody k demokracii patří a mohou být i plodné. Pokud ale sklouzávají k nevěcnému handrkování, osočování nebo dokonce k urážkám, jde o selhání,

které nepřináší nic dobrého. Proto dnes apeluji i na politiky, abychom mezi svá předsevzetí zařadili i to, že budeme náš veřejný prostor kultivovat a ne znehodnocovat.

Všichni politici jsou ale nakonec odpovědní vám, občanům. A už v tomto roce dostanete možnost v rámci evropských, krajských a senátních voleb dát jasně najevo, co od politiky očekáváte. Je to velká příležitost ovlivnit další směřování naší země i Evropské unie. Nenechte si ji, prosím, ujít.

Populisté a extremisté, kteří lákají na líbivé sliby a nestraní se zneužití či přímo rozdmýchávání našich obav, získávají hlasy snadno. V realitě pak ale problémy pouze prohlubují a své země i jejich lidi vyčerpávají. Naše velké starosti, jako energetická krize, hospodářská stagnace, inflace, bezpečnost nebo ochrana životního prostředí, nezmizí, když zavřeme oči. Naopak. Zvažujme odpovědně, jaká řešení politici předkládají, jestli jsou za nimi realistické plány a ověřitelné výsledky. Jestli umějí najít kompromisy a přinést vizi anebo jen rozdělují, straší a obviňují.

Být odpovědným není vůbec snadné. Rovnice, jejíž jsme součástí, ale jednoduchá je. Co dnes odložíme, budeme muset řešit o to bolestněji za několik let. Co neuděláme my, budou muset daleko složitěji udělat naše děti. To není fér.

Jsou problémy s původem daleko za našimi hranicemi, které přesto silně ovlivňují naše životy. V dnešním propojeném světě a v době, kdy v naší blízkosti probíhají vážné válečné konflikty, bohužel více než kdy dříve. Evropská unie nám dává šanci, jak nejlépe uplatnit náš vliv a prosadit naše zájmy. Spolu s NATO je pro nás zárukou, že má Česká republika silné partnery, o které se může opřít. A taková záruka je dnes nedocenitelná.

Právě letos si připomínáme 20. a 25. výročí vstupu do těchto organizací. To nám nabízí příležitost ohlédnout se a zároveň se podívat do budoucna, kterým směrem chceme jít. Je to také příležitost připomenout si závazky, které jsme při vstupu do Aliance a do Unie dobrovolně přijali. Prvním jsou výdaje na obranu země. Ten letos po dlouhé době opět plníme. Druhým je přijetí společné evropské měny. Je načase, abychom po letech začali dělat konkrétní kroky, které nás k naplnění tohoto závazku dovedou. Přes nekončící diskuse o výhodách a nevýhodách eura pro zemi s otevřenou a exportní ekonomikou, ležící ve středu Evropy, je společná měna logickou budoucností.

V této chvíli bych se chtěl obrátit k mladým lidem, a to nejen proto, že právě Vás se tak blízko dotkly nedávné tragické události. Uvědomuji si, jak neutěšitelné je pro vás myslet na budoucnost, kde se zdá téměř nemožné dosáhnout na uspokojivé bydlení a ekonomickou samostatnost, na budoucnost ve světě, kde se životní prostředí hroutí. Jak těžké je fungovat pod tlakem digitálního světa, který představuje nekonečný příliv informací, možností, nepřetržitou komunikaci a zároveň nároků, které na vás máme. A jaký dopad mají nejistoty současného i budoucího světa na duševní zdraví některých z vás. Vím, že vaše představa ideálního života a rodiny je jiná než u vašich rodičů. Že vidíte v současném světě nespravedlnosti v rozdělení moci i bohatství. Přesto mám pocit, že vaše hodnoty jsou mnohdy pevnější než ty, se kterými jsme do dospělého života vstupovali my.

Společnost potřebuje vaše nápady, vaši odvahu i vaši aktivitu a schopnost stát si za svým. Mladá generace byla vždy nositelem změny. Proto má cenu, abyste se zajímali o své okolí a snažili se měnit věci k lepšímu. A vím, že mnozí z vás to dělají i přesto, že se setkáváte s nepochopením. A za to si vás vážím.

Budu proto podporovat změny, které obrátí pozornost politiky a společnosti k potížím mladé a nejmladší generace. Jsem připraven takové změny také iniciovat. Dostatek energie k tomu, abychom napravovali věci, které se nám zdají být nefunkční, bych přál nám všem.

Rok 2024 je plný očekávání. Nepochybně očekávání spojených s ekonomickou situací naší země a našich domácností. Očekáváme nižší inflaci, po několika letech i růst reálných mezd a skromný, ale přesto růst naší ekonomiky. Může to být začátek pozitivního obratu, odrazem ode dna k lepší náladě.

Kromě toho mnozí z nás budou upínat naději k medailovému umístění na domácím Mistrovství světa v hokeji nebo biatlonu v Novém Městě na Moravě.

Loni v březnu jsem díky vaší důvěře, přišel na Pražský hrad a převzal jsem úřad, který byl uzavřený do sebe a uzavřený před lidmi. Rezignoval na potřeby občanů, na vize a plány. Od té chvíle pracuji na tom, aby se to změnilo. Od dnešního dne se agenda milostí vrací zpět do rukou prezidenta. Jmenoval jsem sedm nových ústavních soudců, kteří budou dalších deset let chránit ústavnost, lidská a občanská práva v naší zemi. Navštívil jsem zatím deset ze čtrnácti krajů. Měl jsem možnost poznat mnoho zajímavých a inspirativních příběhů, ale i potíží a problémů, k jejichž řešení se snažím přispívat. Ačkoli jako prezident nemám tolik konkrétních pravomocí, mou snahou je zviditelňovat, co stojí ve stínu, nastolovat témata, která jsou přehlížena a připomínat ostatním politikům, na co se obvykle zapomíná.

Vážení spoluobčané, v náročných chvílích se můžeme opřít o své nejbližší. O svou rodinu, přátele nebo někoho v okolí, kdo je ochoten pomáhat. I pro mě je takovou oporou moje rodina a hlavně moje žena Eva, která se v loňském roce musela sžít s novou rolí. A já jí obdivuji za to, jak to zvládá.

Přeji vám všem, ať máte každý někoho, o koho se můžete opřít, když to potřebujete. A s kým můžete sdílet radost, když se vám daří. Už to je veliké štěstí.

V nadcházejícím roce vám přeji hlavně zdraví, štěstí a velkou dávku dobré vůle.

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/verejna-vystoupeni-a-rozhovory/novorocni-projev-prezidenta-republiky-17559>